

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16CoKR/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117219467
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Záleská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3117219467.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Záleskej a členov senátu JUDr. Ivicy Čelkovej a Mgr. Ivana Kubínyiho v spore žalobcu I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE k.s. so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO 36 865 265 správca úpadcu T&N group - Business company s.r.o. „v konkurze“, so sídlom Piaristická 7414/44, 911 01 Trenčín, IČO 34 137 645 proti žalovanému MONTY s.r.o., so sídlom Devínska 10399/ 35, 940 02 Nové Zámky, IČO 44 145 438, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46/276, 911 40 Trenčín, IČO: 36 837 857, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 37Cbi/51/2017-55 zo dňa 4. októbra 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalobca sa predmetnou žalobou domáhal určenia, že Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 19.3.2015 uzavretá medzi úpadcom a žalovaným v celkovej výške 94.043,74 eur s príslušenstvom spočívajúcej v neuhradenej cene za vykonané dielo v zmysle vystavených faktúr, na postupníka, je neúčinná voči konkurzným veriteľom v konkurznej veci úpadcu a žalovaný je povinný poskytnúť do všeobecnej podstaty úpadcu peňažnú náhradu v sume 94.043,74 eur. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie v ods. 1 až 8 napadnutého rozsudku uviedol, čoho sa žalobca domáhal, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vyjadril vo veci žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Na zistený skutkový stav, uvedený v ods. 9 aplikoval právne normy uvedené v ods. 10.

3. Pri posudzovaní plynutia prekluzívnej lehoty na podanie predmetnej žaloby súd prvej inštancie uviedol, že konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený dňa 29.10.2016 a žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávok bola podaná na súd dňa 30.10.2017, bola teda podaná v zákonnej lehote, nakoľko lehota na podanie predmetnej žaloby uplynula práve dňa 30.10.2017 (posledný deň lehoty). Následne žalobca svojim dispozitívnym úkonom zo dňa 04.10.2018 rozšíril žalobu tak, že sa začal domáhal určenia neúčinnosti aj ďalšieho právneho úkonu a to osobitnej dohody o cene. K tomuto dispozitívnemu úkonu zo strany žalobcu došlo až 04.10.2018, t. zn. až po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty ustanovenej v § 57 ods. 2 ZoKR, preto súd prvej inštancie skonštatoval, že základné podmienky na podanie predmetnej žaloby neboli splnené a ako oneskorenú žalobu v tejto časti ju zamietol. Žalobca sa bránil tým, že nemal skôr k dispozícii predmetnú osobitnú dohodu, t. j. nevedel sa k nej adekvátne vyjadriť a zaujať svoje stanovisko, čím ani nemal možnosť podať predmetnú žalobu skôr, nakoľko ani nevedel že takáto dohoda existuje. Súd prvej inštancie k uvedenému

uviedol, že zákon nepozná nejaké liberačné dôvody, na základe ktorých by bolo správcovi umožnené podať odporovaciu žalobu aj po uplynutí zákonom stanovenej ročnej prekluzívnej lehoty. Preto ak žalobca zmeškal uvedenú lehotu, súd nemá inú možnosť, ako žalobu ako oneskorenú zamietnuť. Preto sa súd ďalej bude zaoberať iba časťou žaloby, ktorou sa žalobca domáha určenia neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávok.

4. Následne súd prvej inštancie posudzoval, či bola žaloba podaná vo vzťahu k napadnutému právnomu úkonu v zákonnej lehote a to či ide o právny úkon uskutočnený v zmysle maximálnej možnej lehoty od začatia konkurzného konania spätne, t.j. či ide o právny úkon, ktorý je možné žalovať ako neúčinný. V zmysle § 58 odsek 3 ZoKR je zákonom stanovená maximálna doba počas ktorej uskutočnené právne úkony je možné odporovateľnosťou napadnúť, a to v trvaní 3 rokov od začatia konkurzného konania. Konkurzné konanie v uvedenom prípade bol začatý dňa 08.04.2016, t. zn. žalobca mohol odporovať právnym úkonom uskutočneným v období od 08.04.2016 do 08.04.2013. Žalobca odporoval právneho úkonu, na základe ktorého došlo k prevodu pohľadávok z úpadcu na žalovaného zo dňa 19.03.2015, t. zn. v lehote zákonom predpokladanej. V zmysle § 60 odsek 3 ZoKR je lehota, počas ktorej urobené právne úkony je možné odporovať ešte dlhšia, a to päť rokov.

5. Odporovateľnosť právnych úkonov predstavuje osobitný právny inštitút, ktorý slúži na ochranu veriteľov, predstavuje určitý typ sankcie za právne dôsledky konkrétneho právneho úkonu, ktorý napĺňa atribúty odporovateľnosti, vo vzťahu k veriteľom. Ide o prípad právnych úkonov, ktoré spôsobia ukrátenie uspokojenia pohľadávok veriteľa, pričom k tomu dochádza zásadne vtedy, keď sa právnym úkonom dlžníka zmenší jeho majetok. Súd poukazuje na to, že všeobecnými predpokladmi odporovateľnosti právnych úkonov je existencia právneho úkonu, účinnosť právneho úkonu a ukrátenie uspokojenia pohľadávky veriteľa, ku ktorým sa v konkurznom konaní pripája aj vyhlásenie konkurzu, právny úkon týkajúci sa majetku dlžníka a ukrátenie pohľadávky veriteľa, ktorý si prihlásil do konkurzu svoju pohľadávku. Následne ZoKR v rámci jednotlivých skutkových podstát špecifikoval konkrétne podmienky odporovateľnosti jednotlivých právnych úkonov v rámci ktorých žalobca v uvedenom prípade odporoval predmetnému právnomu úkonu podľa § 58 ZoKR a § 60 ZoKR t. zn. mal za to, že právny úkon, zmluva o postúpení pohľadávok medzi úpadcom a žalovaným je právnym úkonom bez primeraného protiplnenia a ukracujúcim právnym úkonom.

6. Základným predpokladom úspešnosti podania odporovateľnej žaloby je preukázanie ukrátenia uspokojenia pohľadávky prihláseného veriteľa do konkurzu úpadcu, t. zn. úspešnosť žaloby bude závisieť od toho, či sa majetok dlžníka jeho právnym úkonom zmenšil, v akom rozsahu sa zmenšil a aký majetok mu ostane na uspokojenie prihlásenej pohľadávky. Odporovateľnosť predpokladá, že v dôsledku konkrétneho právneho úkonu dlžníka sa ukráti uspokojenie pohľadávky veriteľa, teda že v dôsledku konkrétneho právneho úkonu dlžníka nebude pohľadávka veriteľa pre nedostatok majetku uspokojená vôbec alebo len čiastočne. Aj keď právnym úkonom dlžníka dôjde k zníženiu majetku dlžníka, nie je možné domáhať sa úspešne odporovateľnosti, ak majetok dlžníka, ktorý mu zostal, postačuje na uspokojenie pohľadávky, lebo takýmto úkonom k ukráteniu uspokojenia veriteľa nedošlo. T. zn. základným predpokladom úspešnosti odporovacej žaloby je ukrátenie veriteľa, ide o všeobecné predpoklady v zmysle § 57 ods. 4 ZoKR, ktorý musí byť zhodne naplnený pre všetky ďalej špecifikované jednotlivé skutkové podstaty. Ak nie je naplnený tento predpoklad, nie je možné ani ďalej naplniť jednotlivé skutkové podstaty, ktoré konkretizujú jednotlivé prípady uskutočnených odporovateľných právnych úkonov. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že uskutočnením napadnutého právneho úkonu došlo k ukráteniu veriteľov, a to tým, že úpadca previedol na žalovaného pohľadávky v hodnote 94.043,74 eur, čím konaním úpadcu došlo k zmenšeniu majetku úpadcu vo výške nominálnej hodnoty predmetných pohľadávok.

7. Súd prvej inštancie poukázal na to, že nemal vôbec preukázané a ani zo strany žalobcu vôbec tvrdené, aký bol stav majetku úpadcu v čase uskutočnenia napadnutého právneho úkonu, čo je bez ďalšieho dôvodom na zamietnutie žaloby aj v zvyšnej časti. Z podanej žaloby absolútne nie je zrejmé, aký bol majetok úpadcu v čase uskutočnenia napadnutého právneho úkonu t. j. či majetok, ktorým úpadca v rozhodnom čase disponoval by postačoval na uspokojenie nárokov veriteľov úpadcu, ktorí si svoje pohľadávky prihlásili do konkurzu. Žalobca žiadne skutočnosti ohľadom majetku úpadcu v podanej žalobe ani ďalej vo svojom vyjadrení netvrdil, preto nakoľko súd uvedenú skutočnosť nemal ani tvrdenú, súd bez ďalšieho nemal splnený základný predpoklad pre to, aby mohol žalobe žalobcu vyhovieť. Jedným zo základných všeobecných predpokladov, ktoré musia byť splnené pre všetky

skutkové podstaty je predpoklad ukrátenia veriteľa, ktorý súd bez opisu a preukázania majetku úpadcu k dátumu uskutočnenia napadnutého právneho úkonu, ustáliť nevie. Žalobca k dátumu uskutočnenia predmetného právneho úkonu netvrdil žiadne rozhodné skutočnosti ohľadom majetku úpadcu a ani nenavrhol v spore vykonať žiadne relevantné dôkazy, ktorými by preukázal reálny stav majetku úpadcu ku dňu jeho uskutočnenia. Preto, nakoľko súd nemal preukázanú podmienku ukrátenia veriteľa, nakoľko nemal preukázaný stav majetku úpadcu

k dátumu uskutočnenia napadnutého právneho úkonu, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Rovnako žalobca ani netvrdil a ani v spore nepreukázal akých konkrétnych veriteľov mal napadnutý právny úkon ukrátiť t. j. netvrdil konkrétnych veriteľov, ktorí sa prihlásili do konkurzu v konkrétnej výške, ktorých pohľadávky budú uspokojované v konkurze (neboli správcom popreté) a ktoré zároveň existovali v čase uskutočnenia predmetného právneho úkonu. Nakoľko súd prvej inštancie nemal preukázaný základný predpoklad odporovacej žaloby, ďalej sa splnením ďalších predpokladov, vyjadrených v osobitných skutkových podstatách jednotlivých odporovacích úkonov (§ 58 až § 60 ZoKR) ďalej nezaoberal.

8. Pre úplnosť súd prvej inštancie uviedol, že samotný právny úkon zmluvy o postúpení pohľadávky bez odporovania aj ďalšieho právneho úkonu, osobitnej dohody o cene, ktorá bola samostatne stranami uzatvorená v rámci ďalšieho právneho úkonu, nemožno považovať za právny úkon, ktorý by napĺňal podmienky odporovateľnosti. Bez zohľadnia ceny a prípadne podmienok jej splatnosti ide o štandardný právny úkon, ktorý náš právny poriadok predpokladá. Až dohoda o cene a to o jej výške, či podmienkach jej úhrady, môže viesť k záveru o možnej odporovateľnosti.

9. Nakoľko súd prvej inštancie nemal za preukázané splnenie základnej, všeobecnej podmienky ukrátenia veriteľa podľa § 57 odsek 4 ZoKR, súd ako neehospodárne považoval vykonávať dokazovanie vo vzťahu k určeniu všeobecnej hodnoty pohľadávok, ktoré boli predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok ku dňu uzatvorenia zmluvy, preto dokazovanie znaleckým dokazovaním, v spore nevykonával. Vykonanie navrhnutého dôkazu by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 odsek 1 C.s.p. a žalovanému ktorý bol v spore plne úspešný, priznal voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania, t. j. v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a žiadal aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovie, alternatívne žiadal, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odvolaní okrem iného uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca sa domáhal určenia, že Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 19.3.2015 uzatvorená medzi úpadcom, ako postupcom a medzi žalovaným ako postupníkom je neúčinná voči konkurzným veriteľom v konkurznej veci úpadcu a žalovaný je povinný poskytnúť do všeobecnej podstaty úpadcu peňažnú náhradu v sume 94 043,74 Eur. Podľa bodu 3.1 Zmluvy o postúpení pohľadávok mala byť cena za postúpenie pohľadávok predmetom osobitnej dohody medzi úpadcom ako postupcom a medzi žalovaným ako postupníkom. Pri podaní žaloby na súd správca nemal k dispozícii osobitnú dohodu o cene, nakoľko mu zo strany úpadcu ani žalovaného nebola na jeho dopyt predložená. Správca mal za to, že žalovaný sa stal namiesto úpadcu veriteľom pohľadávok voči spoločnosti v celkovej výške 94 043,74 Eur bezodplatne. Žalovaný vstupom do práv úpadcu vyplývajúcich zo Zmluvy o postúpení pohľadávok nadobudol na úkor úpadcu v prospech vo výške 94 043,74 Eur. Správca odporoval v Zmluve o postúpení pohľadávok podľa § 58 zák. č. 7/2005 Z.z. a ustanovenia § 60 zák. č. 7/2005 Z.z., nakoľko mal za to, že všetky zákonné podmienky vyžadované ustanoveniami zákona o konkurze a reštrukturalizácii pre úspešné odporovanie úspešnému právnomu úkonu voči žalovanému splnené, t.z., že Zmluva o postúpení pohľadávok uzatvorená medzi úpadcom a žalovaným je právnym úkonom bez primeraného protiplnenia a ukracujúcim právnym úkonom. Zmluva o postúpení pohľadávok bola uzatvorená medzi spriaznenými osobami (spriaznenosť osôb úpadcu a žalovaného podľa ust. § 9 ods. 1 písm. e) v spojení s písm. d) a písm. a) zák.č.7/2005 Z.z.). Ak ide o právny úkon urobený v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom, úpadok dlžníka v čase urobenia právneho úkonu sa predpokladá, ak sa nepreukáže opak. V danom prípade bolo nepochybné, že Zmluva o postúpení pohľadávok je právnym úkonom bez primeraného proti plnenia, a keďže bol to právny úkon urobený v prospech

osoby spriaznenej s úpadcom, podľa ust. § 9 ods. 1 písm. e) zák.č. 7/2005 Z.z. úpadok úpadcu sa v čase vykonania tohto právneho úkonu prezumuje. Ak ide o právny úkon urobený v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom, úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, ako aj vedomosť druhej strany o tomto úmysle sa predpokladá, ak sa nepreukáže opak. V danom prípade bolo nepochybné, že Zmluva o postúpení pohľadávok je ukracujúcim právnym úkonom, ktorým úpadca ukrátil svojich veriteľov, nakoľko sa žalovaný stal namiesto úpadcu veriteľom pohľadávok v celkovej výške 94 043,74 Eur. K ukracujúcemu právnemu úkonu došlo medzi úpadcom a žalovaným ako osobou spriaznenou úpadcom podľa § 9 ods. 1 písm. e) zák.č.7/2005 Z.z., úmysel úpadcu ukrátiť svojich veriteľov ako aj vedomosť druhej strany (žalovaného) o tomto úmysle sa predpokladá, ak sa nepreukáže opak. Správca mal za to, že Zmluva o postúpení pohľadávok ukracuje uspokojenie prihlásených pohľadávok predovšetkým nezabezpečených veriteľov, pričom v žalobe žalobca poukázal na súdny spis konkurzného konania, vedeného voči úpadcovi, ktorého súčasťou je žalobcom zostavený zoznam pohľadávok konkurzných veriteľov úpadcu. V osobitnej dohode o cene predloženej žalovaným spolu s jeho písomným vyjadrením absentovala druhá strana listiny, v ktorej mala byť uvedená odplata za postúpenie pohľadávok. Osobitná dohoda o cene v jej úplnom znení bola žalobcovi predložená skoro 1 rok od žiadosti správcu adresovanej žalovanému a to napriek tomu, že Zmluva o postúpení pohľadávok na túto dohodu odkazovala. Takéto konanie žalovaného navodzuje prinajmenšom dojem, že osobitná dohoda o cene mohla byť uzatvorená až dodatočne len pre účely súdneho konania, v opačnom prípade žalobca nevidí dôvod prečo mu nebola predložená zo strany žalovaného už skôr. Podľa čl. II. Osobitnej dohody o cene si zmluvné strany mali dojednať výšku odplaty vo výške 20 % z istiny postupovaných pohľadávok a nárok na jej zaplatenie mal vzniknúť až desiaty deň odo dňa vymoženia postupovaných pohľadávok. Po preskúmaní obsahu tejto dohody žalobca naďalej zotrváva na stanovisku, že Zmluva o postúpení pohľadávok predstavuje právny úkon bez primeraného protiplnenia. Zmluva o postúpení pohľadávok je zároveň aj ukracujúcim právnym úkonom, nakoľko bola uzatvorená medzi spriaznenými osobami a preto existuje zákonný predpoklad, že žalovanému musel byť známy úmysel úpadcu ukrátiť svojich veriteľov, ako aj vedomosť žalovaného o tomto úmysle úpadcu. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v bode 17 poukázal na to, že nemal vôbec preukázané a zo strany žalobcu tvrdené, aký bol stav majetok úpadcu v čase uskutočnenia napadnutého právneho úkonu, čo bolo bez ďalšieho dôvodom na zamietnutie žaloby. S odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v bode 17 a v bode 18 sa žalobca v žiadnom prípade nestotožňuje. V žalobe žalobca poukázal na spriaznenosť úpadcu a žalovaného podľa § 9 ods. 1 písm. e) zák.č. 7/2005 Z.z., ktorej neúčinnosti sa v konaní domáhal. Úpadok úpadcu v čase vykonania Zmluva o postúpení pohľadávok ako právneho úkonu bez primeraného protiplnenia zákon predpokladá, pokiaľ žalovaný nepreukáže v konaní opak. Z tohto dôvodu žalobca nepovažoval za potrebné preukazovať majetkové pomery úpadcu v čase uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávok, nadväznosti na prezumpciu úpadcu úpadcu pri právnych úkonoch uzatvorenými so spriaznenými osobami. Súd prvej inštancie zamietol žalobu bez toho, aby sa vôbec zaoberal spriaznenosťou osôb úpadcu a žalovaného. Súd prvej inštancie sa primárne zaoberal len posudzovaním či Zmluva o postúpení pohľadávok spĺňa podmienku podľa ust. § 57 ods. 4 zák. č. 7/2005 Z.z., pričom posudzovanie splnenia ostatných zákonných predpokladov pre úspešné odporovanie právnemu úkonu v konkurze súd neaplikoval. V prípade súdneho konania musí súd pri právnom úkone dlžníka zisťovať, či v dôsledku urobenia právneho úkonu nastal úpadok dlžníka, alebo bol právny úkon vykonaný počas úpadku dlžníka. Zákon otáča dôkazné bremeno, ak bol právny úkon urobený v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom. V takomto prípade zákon predpokladá, že v čase urobenia úkonu bol dlžník v úpadku, ak sa nepreukáže opak. Dôkaz opaku nebude preukazovať dlžník, pretože nie je účastníkom konania, ale nadobúdateľ prospiechu, t.z. žalovaný. V priebehu konania sa žalovaný ani súd v odôvodnení rozhodnutia nevyjadril k žalobcom deklarovanej spriaznenosti osoby úpadcu so žalovaným, ktorú v prípade posudzovania, či Zmluva o postúpení pohľadávok spĺňa zákonné podmienky odporovateľnosti právneho úkonu možno považovať za jednu z podmienok, ktorú je potrebné posúdiť. Súd prvej inštancie sa primárne zaoberal len posudzovaním, či Zmluva o postúpení pohľadávok spĺňa podmienku podľa ust.

§ 57 ods. 4 zák.č. 7/2005 Z.z. V čase uzatvorenia Zmluva o postúpení pohľadávok (dňa 19.3.2015) úpadca evidoval existujúce záväzky voči svojim nezabezpečeným veriteľov v celkovej výške viac ako 755 000 Eur (správca pritom vychádzal zo zoznamu pohľadávok veriteľov úpadcu prihlásených do konkurzu). V dôsledku uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k úbytku majetku úpadcu, ktorým sa ukrátilo uspokojenie pohľadávok veriteľov. Úpadca sa v čase uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávok nepochybné nachádzal v úpadku. V danom prípade sa úpadok úpadcu prezumuje. Žalobca splnil zákonnú podmienku preukázania ukrátenia, čo aj len jednej pohľadávky úpadcu prihlásenej do konkurzu tým, že v žalobe priamo odkázal na súdny spis konkurzného konania vedeného voči úpadcovi.

12. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný vyjadril tak, že výslovne poprel, že by odplata za postúpenie pohľadávok z uzatvorenej zmluvy o pohľadávok zo dňa 19.03.2015 nebola dohodnutá žiadna, resp. že by žalovaný nadobudol predmetné pohľadávky bezodplatne. Z predmetnej osobitnej dohody vyplýva, že odplata za postúpenie pohľadávky bola dohodnutá medzi stranami zmluvy primerane a to najmä z ohľadu na nízku dobytnosť postupovaných pohľadávok, ako aj s ohľadom na náklady, ktoré bolo potrebné vynaložiť v súvislosti s vymáhaním týchto pohľadávok. Predmetné pohľadávky sú už po splatnosti viac ako 3 roky. V konaní bolo potrebné prioritne posúdiť či predmetná žaloba bola podaná v prekluzívnej lehote, nakoľko žalobca môže podať odporovaciu žalobu iba v lehote jedného roka od vyhlásenia konkurzu podľa § 57 ods. 2 ZoKR. Vzhľadom k tomu, že konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený dňa 29.10.2016 a žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávok bola podaná na súd dňa 30.10.2017, bola podaná v zákonnej lehote, nakoľko lehota na podanie predmetnej žaloby uplynula práve dňa 30.10.2017. Až následne žalobca svojim dispozitívnym úkonom a to dňa 04.10.2018 rozšíril žalobu tak, že sa začal domáhať aj určenia neúčinnosti ďalšieho právneho úkonu a to osobitnej dohody o cene. V tejto časti súd prvej inštancie správne konštatoval, že nie sú splnené základné podmienky na podanie a prejednanie predmetnej žaloby a ako oneskorenú žalobu v tejto časti ju zamietol. Správne sa súd prvej inštancie zaoberal ďalej iba tou časťou žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávok. Základným predpokladom úspešnosti podania odporovateľnej žaloby je preukázanie ukrátenia uspokojenia pohľadávok prihláseného veriteľa do konkurzu úpadcu t.z. úspešnosť žaloby bude závisieť od toho, či sa majetok dlžníka jeho právnym úkonom zmenšil, v akom rozsahu sa zmenšil a aký majetok mu zostane na uspokojenie prihlásenej pohľadávky. Aj keď právnym úkonom dlžníka dôjde k zníženiu majetku dlžníka, nie je možné domáhať sa úspešne odporovateľnosti, ak majetok dlžníka, ktorý mu zostal postačuje na uspokojenie pohľadávky, lebo takýmto úkonom k ukráteniu uspokojenia veriteľa nedošlo. Z podanej žaloby absolútne nie je zrejmé, aký bol majetok úpadcu v čase napadnutého právneho úkonu, t.z. či majetok, ktorým úpadca v rozhodnom čase disponoval by postačoval na uspokojenie nárokov veriteľov úpadcu, ktorý si svoje pohľadávky prihlásili do konkurzu. Žalobca žiadne skutočnosti ohľadom majetku úpadcu v podanej žalobe a ani ďalej vo svojich vyjadreniach netvrdil a preto súd bez ďalšieho nemal splnený ďalší predpoklad preto, aby mohol žalobe žalobcu vyhovieť. Jedným zo základných všeobecných predpokladov, ktoré musia byť splnené pre všetky skutkové podstaty je predpoklad ukrátenia veriteľa. Súd prvej inštancie správne žalobu ako nedôvodnú zamietol. Napadnutý rozsudok ako vecne správny žiadal žalovaný potvrdiť a uplatnil si aj náhradu trov konania.

13. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že v celom rozsahu trvá na podanom odvolaní z dôvodov, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Žalobca sa nestotožnil s vyjadrením žalovaného v celom rozsahu, najmä však s vyjadrením, že odplata za postúpenie pohľadávok bola dohodnutá primerane, skutočnosti, že žaloba mala byť podaná voči osobitnej dohode o cene, voči skutočnosti, že žalobca nepreukázal základný predpoklad úspešnosti podania odporovateľnej žaloby, ktorým je preukázanie ukrátenia uspokojenia pohľadávok prihláseného veriteľa do konkurzu úpadcu a poukazu žalovaného na to, že v konaní nebolo preukázané a zo strany žalobcu vôbec tvrdené aký bol stav majetku úpadcu v čase uskutočnenia napadnutého právneho úkonu. Žalobca pri podaní žaloby na súd nemal k dispozícii Osobitnú dohodu o cene, nakoľko mu nebola zo strany úpadcu ani žalovaného predložená. Po preskúmaní obsahu Osobitnej dohody o cene žalobca zotrval na svojom stanovisku, že Zmluva o postúpení pohľadávok predstavuje právny úkon bez primeraného protiplnenia. Zmluva o postúpení pohľadávok je ukracujúcim právnym úkonom a nakoľko bola uzatvorená medzi spriaznenými osobami, existuje zákonný predpoklad (§ 60 ods. 2 ZoKR), že žalovanému musel byť známy úmysel úpadcu ukrátiť svojich veriteľov, ako aj vedomosť žalovaného o tomto úmysle úpadcu. Zmluvu o postúpení pohľadávok žalobca považuje súčasne aj za zvýhodňujúci právny úkon a dojednanie odplaty nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané tak, ako sa snaží svojou argumentáciou navodiť žalovaný. Bez ohľadu na to, či odplata za postúpenie pohľadávok bola, alebo nebola medzi úpadcom a žalovaným dojednaná primerane správca konkurznej podstaty má za to, že neúčinnosť Zmluvy o postúpení pohľadávok vyplýva už zo samotnej zmluvy bez ohľadu na obsah Osobitnej dohody o cene, nakoľko žalovaný žalobcovi nepreukázal úhradu odplaty v prospech úpadcu za postúpenie pohľadávok. Nemožno spochybňovať, že v dôsledku uzatvorenej Zmluvy o postúpení pohľadávok žalovaný ako spriaznená osoba nadobudla priamo prospech od úpadcu spočívajúci v postúpených pohľadávkach, za ktorý však úpadca nezískal žiadne protiplnenie. Úpadok úpadcu sa v čase vykonania Zmluvy o postúpení pohľadávok ako právneho úkonu bez primeraného protiplnenia v zmysle ust. § 58 ods. 2 ZoKR predpokladá. V dôsledku uvedeného žalobca nepovažoval za potrebné preukazovať majetkové pomery úpadcu v čase uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávok v nadväznosti na prezumpciu

úpadku úpadcu. V dôsledku uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k úbytku majetku úpadcu (o sumu postúpených pohľadávok), ktorým sa ukrátilo uspokojenie pohľadávok veriteľov.

14. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 C.s.p. a dospel k záveru, že nie sú dôvody pre potvrdenie ani pre zmenu napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p., keď v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

15. Obligatórne (§ 380 ods. 2 C.s.p.) sa odvolací súd zaoberal procesnými vadami uvedenými v § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p.. Odvolací súd skúmal splnenie procesných podmienok a postup súdu prvej inštancie v tom smere, či jeho postupom nebolo znemožnené strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a či prípadná existencia nesprávneho procesného postupu ako nedostatku súdu prvej inštancie nemohla byť napravená v konaní pred odvolacím súdom. Vada konania vymedzená v § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

16. Odvolací súd konštatuje, že ZoKR upravuje dve základné skupiny odporovateľných právnych úkonov, a to kvalifikované v § 56 a 59 (právne úkony bez primeraného plnenia a zvýhodňujúce právne úkony), § 59 ZoKR. V prvej skupine právnych úkonov sa nemusí preukazovať úmysel úpadcu ukrátiť uspokojenie pohľadávok veriteľov a vedomosť o tomto úmysle druhou zmluvnou stranou sporného právneho úkonu. Táto sprísnená „zodpovednosť“ druhej zmluvnej strany za spôsob nadobudnutia prospechu na základe odporovateľného právneho úkonu je limitovaná časove, pretože postihuje právne úkony, ktoré boli urobené počas jedného roka pred začatím konkurzného konania a ak bol právny úkon urobený so spriaznenou osobou dlžníka, je táto lehota trojročná. Navrhovateľ však v konaní musí preukázať, že sporný právny úkon bol urobený počas úpadku dlžníka alebo, že tento právny úkon dlžníka spôsobil jeho úpadok. V druhej skupine (§ 60 ZoKR) je možné postihnúť tie právne úkony, ktoré boli urobené až počas piatich rokov pred začatím konkurzného konania, avšak správcu (navrhovateľa) zaťažuje dôkazné bremeno o tom, že dlžník urobil právny úkon s úmyslom ukrátiť uspokojenie pohľadávok veriteľov a druhá zmluvná strana o tomto úmysle vedela. Existencia úmyslu a vedomosť druhej zmluvnej strany sa ex lege predpokladá pri právnych úkonoch, ktoré urobil dlžník so spriaznenou osobou, pričom povinná osoba ako nadobúdateľ majetkového prospechu môže preukázať opak, teda neexistenciu úmyslu alebo jeho nepoznanie resp. absenciu obidvoch predpokladov. Pri tejto skupine právnych úkonov je právne irelevantné, či dlžník bol v čase vykonania sporného právneho úkonu v úpadku alebo či sa týmto právnym úkonom do úpadku dostal.

17. Za podstatnú odvolaciu námietku žalobcu odvolací súd považoval jeho tvrdenia o tom, že súd prvej inštancie sa nijako nevyssporiadal s tvrdenou spriaznenosťou osôb úpadcu a žalovaného. Žalobca, tak v žalobe ako aj počas konania pred súdom prvej inštancie, viackrát poukazoval na skutočnosť, že Zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá medzi spriaznenými osobami podľa § 9 ods. 1 ZoKR. Táto skutočnosť má význam pri posudzovaní úpadku úpadcu.

18. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za dôvodné. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry tak všeobecných súdov Slovenskej republiky ako aj z judikatúry ESLP. Nie je potrebné, aby na každý argument strany sporu (hlavne na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný), bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

19. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nedal všetky odpovede na otázky súvisiace s uplatneným nárokom žalobcu a to hlavne na žalobcom tvrdenú a preukazovanú spriaznenosť právnických osôb podľa § 9 ods.1 písm. b/ ZoKR, ktoré uzatvorili zmluvu, ktorej odporovateľnosti sa žalobca domáha - Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 19.3.2015. Posúdenie tejto skutočnosti má vplyv aj na posúdenie odporovateľnosti predmetného právneho úkonu z pohľadu ustanovenia § 58 ods. 2 ZoKR. V prípade, ak právny úkon bez primeraného protiplnenia bol urobený v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom, platí vyvrátiteľná domnienka, že právny úkon spôsobil úpadok dlžníka, resp. bol urobený počas dlžníkovho úpadku. Pri tejto vyvrátiteľnej domnienke musí druhá strana preukazovať opak.

20. Odôvodnenie súdu prvej inštancie je z tohto pohľadu nepreskúmateľné. Odvolaciemu súdu z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, či sa súd prvej inštancie s uvedenou skutočnosťou zaoberal, a ak áno, ako ju vyhodnotil.

21. Odvolanie žalobcu z vyššie uvedených dôvodov vyhodnotil odvolací súd za dôvodné a napadnutý rozsudok zrušil. Vzhľadom k tomu, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, neboli splnené predpoklady ani pre opakovanie dokazovania a ani pre jeho doplnenie odvolacím súdom, preto musel odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

22. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní vec opätovne prejedná, v novom rozhodnutí ustáli, či bola Zmluva o postúpení pohľadávok uzatvorená medzi spriaznenými osobami a následne bude posudzovať odporovateľnosť namietaného právneho úkonu v zmysle ustanovení zákona č. 7/2005 Z.z. Dôkazy, ktoré v konaní vykoná vyhodnotí jednotlivo, ale hlavne v ich vzájomnej súvislosti. Po vykonanom dokazovaní opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p.

23. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 3 C.s.p. v novom rozhodnutí vo veci samej.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) :
- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 C.s.p.)
- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 C.s.p.)
- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).